

Vilkårsforhandlingen, der er en forhandling om den praktiske tilrettelæggelse af separationen eller skilsmis- sen, har to hovedformål:

- 1) At sikre at betingelserne for at meddele separati- on eller skilsmisse er opfyldt, herunder at de om- stændigheder, der efter lovens §§ 31-36 kan be- grunde skilsmisse (forudgående separation, 2 års adskillelse som følge af uoverensstemmelser, utroskab, vold, bigami og international børnebor- tførelse), er til stede, og at der er enighed om vil- kårene.
- 2) At yde parterne vejledning om forskellige spørgsmål i forbindelse med separationen/skilsmis- sen. Statsamterne yder ved vilkårsforhandlin- gen i vid udstrækning også vejledning om spørgs- mål, der ikke er direkte relaterede til spørgsmålet om separation/skilsmisse, f.eks. om forældre- myndighed, samvær og bodeling. Dele af denne yderligere vejledning er statsamtet pålagt at yde, jf. opløsningscirkulærets § 4. Herudover drøftes også ofte børnebidrag og størrelsen af et eventu- elt ægtefællebidrag.

Vilkårene for separation eller skilsmisse vedrører i dag (1) pligten til at betale ægtefællebidrag (§ 49), (2) bevarelse af ret til enkepension (kun ved skilsmisse) (§ 54), (3) fortsættelse af fælles lejemål (§ 55) og (4) godtgørelse for eventuelt særeje (§ 56).

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

2.4.2.1. Den egentlige vilkårsforhandling

Spørgsmålet om, hvorvidt betingelserne for at med- dele separation eller skilsmisse er til stede, vil i langt de fleste sager kunne afgøres på skriftligt grundlag. Således vil dokumentation for skilsmissebetingelser- nes opfyldelse som altovervejende hovedregel skulle fremlægges skriftligt i form af f.eks. en separations- dom eller -bevilling, lægeerklæring, 3. parts erklæ- ring m.v.

Mange ægtefæller har indgået aftaler om vilkårene, inden de søger separation eller skilsmisse ved bevill- ing. Det kan skyldes, at de er blevet bistået af advokat eller selv har kunnet indgå aftalerne i mindelighed. I disse situationer er der ofte ikke behov for at gennem- føre vilkårsforhandling. Mange parter oplever i disse tilfælde den obligatoriske vilkårsforhandling som en unødvendig bureaukratisk forsinkelse af separationen eller skilsmis- sen.

Den obligatoriske vilkårsforhandling foreslås der- for ophævet.

Der kan dog være situationer, hvor det vil være be- tænkeligt eller uhensigtsmæssigt at gennemføre sepa-

ration eller skilsmisse ved bevilling uden vilkårsfor- handling. Det vil først og fremmest være tilfældet, hvis det er tvivlsomt, om betingelserne for at meddele bevilling til separation eller skilsmisse er opfyldt, f.eks. fordi man ikke har kunnet eller forventer at kun- ne få tilstrækkelige oplysninger under en skriftlig be- handling af ansøgningen. Endvidere kan det f.eks. være tilfældet, hvis parterne har aftalt et vilkår, der in- dikerer, at den ene eller begge befinder sig i en vildfa- relse om deres rettigheder, eller at en af dem er udsat for et utilbørligt pres. I sådanne situationer vil stats- amterne i dag vejlede ægtefællerne om gældende ret for på den måde at søge at undgå, at parterne aftaler urimelige vilkår.

Det bør derfor være muligt for statsamtet at indkal- de parterne til vilkårsforhandling i sådanne situatio- ner. Det foreslås derfor, at statsamtet skal kunne be- stemme, at vilkårsforhandling skal foretages, hvis »særlige omstændigheder taler for det«.

Endvidere foreslås det, at der fortsat skal indkaldes til vilkårsforhandling, hvis en af ægtefællerne an- moder herom, f.eks. fordi ægtefællerne ikke kan blive enige om alle vilkår, eller ægtefællen eller ægtefæller- ne i øvrigt mener at have behov for vejledning.

Parterne bør i forbindelse med ansøgningen om se- paration eller skilsmisse gøres opmærksomme på, at der kan afholdes vilkårsforhandling i statsamtet, hvis en af dem ønsker det.

Bevilling må ikke meddeles, hvis den ene part næg- ter at deltage i en vilkårsforhandling, som den anden ægtefælle eller statsamtet ønsker gennemført. En æg- tefælle, som har bedt om, at der afholdes vilkårsfor- handling, skal dog have mulighed for at frafalde an- modningen med den konsekvens, at der kan meddeles separation eller skilsmisse alligevel.

Der henvises i øvrigt til arbejdsgruppens rapport, side 20-23, og lovforslagets § 1, nr. 4.

2.4.2.2. Den vejledende/mæglende funktion

En del ægtefæller ønsker eller har behov for vejled- ning om emner, der ikke er direkte relateret til betin- gelserne eller vilkårene for separationen eller skilsmis- sen, f.eks. forældremyndighed, samvær, børnebi- drag og bodeling. Når mulighederne for at få vejled- ning under vilkårsforhandlingen begrænses som fore- slået ovenfor, vil der kunne opstå behov for at få vej- ledning af statsamtet om sådanne spørgsmål på anden måde.

I nogle situationer vil denne vejledning bedst kunne gives under et møde med begge parter, men generelt kan en del af denne vejledning gives i form af skriftli- ge vejledninger og pjecer. Også statsamternes og Ci-